

Obavy z růstu cen ochlazovaly spotřebu

16.6.2022 - Jan Cieslar | Český statistický úřad

Česká ekonomika v 1. čtvrtletí 2022 rostla, ale ve srovnání s koncem roku 2021 oslabila domácí spotřeba. Důvodem byly především obavy domácností z růstu cen a ze zhoršení jejich ekonomické situace. Růst spotřebitelských cen dosahoval rekordních hodnot, přičemž nejvíce zdražovaly nezbytné položky.

Hrubý domácí produkt v 1. čtvrtletí meziročně vzrostl o 4,8 %. Oproti 4. čtvrtletí 2021 byl vyšší o 0,9 %. Mezičtvrtletní růst HDP podpořila investiční aktivita a bilance zahraničního obchodu. „Ve srovnání s koncem roku 2021 jsme v letošních prvních měsících pozorovali výrazné oživení investiční aktivity a pozitivně působila i zahraniční poptávka. Domácí spotřeba naopak klesla a domácnosti omezily zejména výdaje na předměty dlouhodobé spotřeby. Je to známka zhoršení spotřebitelských nálad,“ říká Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu.

Situace podniků v průmyslu zůstala nadále komplikovaná. Zejména producenti motorových vozidel a přidružené obory trpěli nedostatkem výrobních komponent. Ostatním oborům se ale vesměs dařilo a hrubá přidaná hodnota ve zpracovatelském průmyslu celkově mezičtvrtletně vzrostla o 3,2 %. Silné bylo také oživení ve stavebnictví. Služby dříve zasažené restrikcemi se dál zotavovaly a posouvaly k předpandemické úrovni. Ochlazení spotřeby ale jejich mezičtvrtletní růst tlumilo.

Zrychlování cenového růstu v 1. čtvrtletí 2022 nabralo na síle. Spotřebitelské ceny se meziročně zvýšily o 11,2 %. Oproti 4. čtvrtletí 2021 vzrostly o 6,3 %, což bylo nejvíce od roku 1993. „Nejvíce k meziročnímu růstu spotřebitelských cen přispívalo bydlení a energie, ceny dopravy a potravin. To jsou položky, které tvoří většinu z rozpočtů nízkopříjmových domácností. Ceny ale silně rostou v téměř všech oddílech spotřebního koše a tento růst nadále zrychluje,“ upozorňuje Marek Rojíček. Dál sílil i růst cen průmyslových výrobců, cen stavebních prací i zemědělské výroby. Zvyšovaly se totiž ceny řady surovin a energií, což se muselo projevit v nákladech výrobců ve většině odvětví.

Prudký růst spotřebitelských cen snižuje kupní sílu průměrné mzdy. Ta se v 1. čtvrtletí meziročně reálně propadla o rekordních 3,6 %, i když nominální přírůstek dosáhl 7,2 %. V ostatních aspektech se ale trh práce vrací k předkrizové úrovni. Rostla zaměstnanost, pokračoval pokles míry nezaměstnanosti a očekávání podniků v oblasti vlastní zaměstnanosti zůstávala mírně pozitivní. V některých oborech také přetrvával nedostatek pracovní síly.

<https://www.czso.cz/csu/czso/obavy-z-rustu-cen-ochlazovaly-spotrebu>